

Förord:

En rimmad skröna om Jens Kanne och Jens Grim

Skaldat av mig i samband med Hagestad Byalags bygdospel om Hagestads historia. Jag råkade hitta manuset i en låda nyligen och minnen trängde sig på.

Spelet uppfördes 14 augusti 2000 i grustaget vid Backåkra och blev en succé med stor publiktillströmning. Spelet var strukturerat så att olika grupper hade hand om olika tidsperioder från stenåldern fram till nutid. Jag var med i medeltidsgruppen och vi skulle åskådliggöra bl a det förfärliga prästmordet i Löderups kyrka i slutet av 1300-talet. Jag var på resa i två veckor och kom hem veckan innan det var dags för genrep. Då visade det sig att vår grupp hade upplösts och ingenting var förberett.....det var bara jag och Hans Olsson kvar. Han bodde då i gården som nu hyser en blå elefant.

Vad gör man när gruppen bara består av två personer och det brinner i knutarna? Jag gjorde det som jag vet att jag är ganska bra på, nämligen att rimma! Jag läste in mig på herrarna Kanne och Grim och skrev ihop en skröna. Jag minns att jag satt och skrev och filade på rimmen till långt ut på småtimmarna dagen innan genrepet. Hans och jag hann precis att läsa in oss på texten. Vi gestaltade två härolder som kom och läste upp nyheter för folket i trakten. I slutet dog vi snöpligt drabbade av digerdöden!

Projektet genomfördes trots att vi aldrig var samlade allihop förrän på genrepet. Vi hade väldigt roligt men det var allt för spretigt för att kunna upprepas. Att det blev storpublik berodde lite på nyhetstorka i sommarvärmen. Ystads Allehanda gjorde ett reportage och det blev långa bilköer till grustaget.

Hagestad 2025

Karin Olsson

En rimmad skräna om Jens Kanne och Jens Grim, i nådens år 1387

Av Karin Olsson, 2000

1.

Hör upp och begrunda vår skräna på rim
om de mäktiga herrarna Kanne och Grim.
Den förstnämnde fridfull och känd för sin dygd,
den andre var krigisk, en skräck för sin bygd.

2.

Jens Kanne var född i en rikemansätt
Med jordegendomar runt Sydsånes slätt.
Hos kung Erik av Danmark han hade gehör
och blev över Skåne till sist guvernör.

3.

I Hagestad byggde han åt sig en borg,
om fattiga människor drog han försorg.
Av allt det han gjorde så minnes vi bäst,
den jord som han skänkte till Löderups präst.

4.

Fem hemman donerade Kanne till kyrkan
och framlade därvid en rättskaffens yrkan
om kyrkliga mässor för avlidna själar
och mat till det folk som i fattigdom trälär.

5.

Har ni hört vad som timat och nyligen hänt
att Jens Grim sina mannar har rustat och sänt
ifrån Vallens borg, intill Tosterups slott
för att plundra och röva i stort som i smått.

6.

Här i trakten får Grim se en ungmö så grann,

En vallflicka, vackrare än någon ann'.

"Flickan är min och djuren ska hem till mitt stall!"

tänker riddaren Grim så hjärtlös och kall.

7.

Den flyende flickan tas nesligen fatt

och Grim ler åt bytet så flinande glatt.

När de vallade djuren sedan ska fångas

en rasande tjur ses ta sats för att stängas.

8.

Han frustar och fnyser, tar mot fienden sats

och Grim faller platt från sin upphöjda plats.

Den väldige tjuren som säkert står lull,

med stadiga hornen stöter hästen omkull.

9.

Då sinnet hos Grim till det yttersta rann,

ej tjur eller människa från en tyrann

tar sig ostraffat rätten till infångad mö.

Han beordrar att tjuren må plågosamt dö.

10.

Det djuret ska straffas och det så det känns!

I illvilligt huvud på riddaren Jens

där föds då en tanke så hemsk och så rå,

de skinnets från levande tjur tänker flå!

11.

Strax hör man i trakten ett avgrundsdjupt vrål,
en tjur rusar skräckslagen helt uran mål.
Han blodig och skinnflådd sin dödsångest klagar,
tills döden befriar och smärtan förjagar.

12.

Så grym var Jens Grim när en ungmö han förde
med våld till sin borg att när prästen det hörde
blev riddarens namn genast lyst uti bann.
Vilken nesa och skam för en högättad man!

13.

En snöplig förtret som var svår nog att svälja,
nu är hämnd det enda som Grim har att välja.
Hans riddarnamn skys buu av hög som av låg,
mot Löderup han anför av knektar ett tåg.

14.

Med yxhugg mot porten bankas byprästen ut,
med tillit till Gud går han djärvt mot sitt slut.
Han kyrkporten öppnar och rakryggad står
i prästskrud på trappan han ber Fader vår.

15.

Då griper de prästen och strax vid en sten
en yxa blev höjd, genom luften den ven
och skiljer i hugget huvud från kropp.
I blod blir så ändat hans levnads lopp.

16.

En enda önskan han tillåts, den sista

Innan han slutligen livet ska mista.

“Plantera min ekkäpp på graven. Jag ber!”

Sen rullar hans huvud längs grusgången ner.

17.

Sålunda göres och prästmannens önskan

bevisar hans oskuld ty den spirande grönskan

som växer på käppen är tecken från Gud

att prästen blott tillämpat Herren Guds bud.

18.

I hundra år växer käppen frisk och frodig

och minner om en präst så from och modig.

I hundra år den sen står torr och naket bar

och minner oss om ond bråd död i forna dar.

19.

Hur gick det föe Grim, denna olyckans sälle

som flydde från hämnd ifrån ställe till ställe?

Till sist han sitt liv i en eldsvåda miste.

På Vallen, som brändes, han blev den siste.

20.

Så har vi berättat om forna intriger.

Vi tackar för oss och bockar och niger.

Vi nu talat färdigt bleknar och tiger

..... vårt öde beseglas av döden så diger!